

आदर्श प्रश्नपत्र/ Model Question Paper
वेदभूषण तृतीय-वर्ष / Vedabhusan Third Year
वर्ष / Year 2022-23

विषय - संस्कृत

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः -

1 × 10 = 10

1. नीतिशतकस्य लेखकः कोऽस्ति ?
(क) भागीरथीः (ख) श्रीहरीः
(ग) दाशरथिः (घ) भर्तृहरिः
2. "झलां जशोऽन्ते" इत्यस्योदाहरणम् ?
(क) वागीशः (ख) हरये
(ग) छात्रश्च (घ) पुष्पेन्द्रः
3. महान् गणितज्ञो ज्योतिर्वित् कोऽस्ति ?
(क) पतञ्जलिः (ख) आर्यभट्टः
(ग) वररुचिः (घ) रमाबाई
4. पृथिव्याः मानदण्डः कः ?
(क) हिमालयः (ख) पर्वतः
(ग) जनता (घ) सागरः
5. "ज्ञानविज्ञानयोगः" कस्मिन्नध्याये वर्णितः ?
(क) अष्टमेऽध्याये (ख) सप्तमेऽध्याये
(ग) षष्ठेऽध्याये (घ) नवमेऽध्याये
6. अमरकोशे कति काण्डानि वर्तन्ते ?
(क) त्रीणि (ख) सप्त
(ग) चत्वारि (घ) एकादश
7. अदसशब्दस्य नपुंसकलिङ्गे रूपं वर्तते ?
(क) अदः अमू अमूनि (ख) आसौ अमू अमूनि
(ग) असौ अमू अमी (घ) असौ अमू अमूः

8. 'ग्रह उपादाने' इत्यस्य धातोः लङ्लकारबहुवचने किं रूपम् ?
- (क) अगृह्णः (ख) अगृह्णाम्
(ग) अगृह्णात् (घ) अगृह्णाः
9. "89" इत्यस्य संस्कृते शुद्धशब्दो भविष्यति ।
- (क) नवाशीतिः (ख) ऊननवति
(ग) एकोननवतिः (घ) त्रयोऽपि
10. "ङमो ह्रस्वादचिङमुण्-नित्यम्" इत्यस्योदाहरणम् अस्ति ?
- (क) वाग्घरिः (ख) तस्मिन्निति
(ग) वागीशः (घ) लाकृतिः

रिक्तस्थानानां पूर्तिः करणीया -

1 × 10 = 10

11. मनुष्याणां ----- कश्चिधताति।
12. अत्रानुनासिकः -----।
13. भवन्तम् भवन्तौ -----।
14. अक्रेष्यत् ----- अक्रेष्यान्।
15. नेतुं वाञ्छति यः ----- सुधारसस्यन्दिभिः।
16. अस्त्युत्तरस्यां दिशि ----- नाम नगाधिराजः।
17. समुद्रमासाद्य -----।
18. सीमन्तिनीषु ----- राजा ----- गुणेतम्।
19. उपसर्गेण ----- बलाद् ----- नीयते।
20. अहं पुस्तकं ----- गृहं गमिष्यामि।

सत्यम्/असत्यम् इति चिनुत

2 × 5 = 10

21. विद्याविहीनः पशुः। ()
22. कुमारसम्भवमहाकाव्यं कालिदासेन विरचितम्। ()

23. अरोदीः अरुदितम् अरुदन्। ()
24. अमुष्याः अमुयोः अमूषाम्। ()
25. अमरकोषे चत्वारि काण्डानि सन्ति। ()

समुचितशब्दमेलनं कुरुत

2 × 5 = 10

26. युष्माकम् वः ल्यप्रत्ययः
27. इच्छेम युष्मद्शब्दः
28. उपगम्य बहुवचनम्
29. झयो होऽन्यतरस्याम् आर्यभटः
30. अस्माकं प्रथमोपग्रहस्य नाम अच्छीनम्

अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः

2 × 10 = 20

31. जस्त्वसन्धेः उदाहरणद्वयं लिखत ?
32. अपण्डितानां विभूषणं किम् ?
33. कति उपसर्गाः ?
34. गौय्यौ इत्यत्र केन सूत्रेण द्वित्वं विहितम्, कति वेदाङ्गानि भवन्ति ?
35. त्रयः इत्यत्र किं लिङ्गम् ?
36. 'कृष विलेखने' धातोः लोट्लकारस्य मध्यमपुरुषरूपाणि लिखत ?
37. राजविद्याराजगुह्ययोगो नाम कोऽध्यायः ?
38. अमरकोशस्य कण्ठस्थीकरणं कस्मात् सुलभं, तथा वेदाङ्गेषु वेदपुरुषस्य मुखं किमस्ति ?
39. "96" इत्यस्य संस्कृते किं स्यात् ?
40. हिमालयः इति पाठः कस्यात् सङ्गृहीतः तथा च कर्मधारयः कस्य समासस्य भेदो वर्तते ?

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः

3 × 5 = 15

41. सन्धिः कुत्र-कुत्र नित्यं भवति।
42. पुँल्लिङ्ग-ककुभ्-शब्दस्य पञ्चमीषष्ठी-सप्तमीविभक्तेः रूपाणि लिखत।

43. डुकृञ् करणे धातोः लङ्लकारस्य रूपाणि लिखत।
44. “खरवसानयोर्विसर्जनीयः” सूत्रस्यार्थः विलिख्यताम् ?
45. अमरकोशस्य स्वर्गवर्गात् एकः श्लोको लेख्यः।

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

5 × 5 = 25

46. उपसर्गाः कति वर्तन्ते/तेषां नामानि लिखत ?
47. आर्यभट्टस्य योगदानं सविस्तरं प्रतिपादयत।
48. अस्माकं देशे सम्प्रति कति केन्द्रशासितप्रदेशाः सन्ति ? तेषां नामानि लिखत।
49. लडादिलकाराणां नामानि लिखित्वा रेफान्तस्त्रीलिङ्गः गिर् शब्दस्य रूपाणि लिखत।
50. कानि-कानि वस्तूनि पर्यावरणं दूषयन्ति दशवाक्यैः स्पष्टयत।